

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, heví a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Késziratok nem adatnak vissza.

Litzmann tábornok jubileuma.

Vilmos császár elismerése.

Csikszereda, április hó.

A világháború hadvezéreinek egyik legkiválóbbja Litzmann német generalis, kinek nevét az oroszok éppen úgy ismerik, mint rettegek. Nevéhez hosszú láncolata fűződik a fényesebbnél fényesebb hadvezéri sikereknek. A hadvezéri tehetségnek, a szívós akaratnak, gondos előrelátásnak megtestesülése ő, kit úgy a német, mint a magyar katonák atyjukként tisztelnek és szeretnek.

Most, hogy közénk jött és védi hónapok óta székely kis hazánkat, melyet a hitszegő orvtámadó rövid időre beszennyezett, hogy annál csufosabban takarodják ki fegyvereink elől, megismertük, megszerettük és szívünkbe zártuk, miként ő is nap-nap után számtalan megható jelét adja a magyarok iránti nagybecsülésének és igaz ragaszkodásának.

Őszinte örömmel emlékezünk meg, hogy április 1-én ünnepelte Litzmann gyalogsági tábornok ő excellenciája, azon német hadsereg-csoportnak parancsnoka, amely immár hónapok óta védi az ellenséggel szemben a csiki határhelygerincet, 50 éves katonai szolgálati jubileumát. Mivel csupán néhány héttel előbb ragadta el a halál tábornokunknak hitvesét, kivánságára az ünnep szűk keretek között folyt le.

Jubilánsnak mindazonáltal előjárói részéről bőven kijutott az elismerésből és a bajtársi ragaszkodásnak is számos bizonyítékát tapasztalhatta.

Még jól emlékszünk azokra a napokra, midőn 1914. november havában kipirult arccal olvastuk városunkban a kora reggeli külön kiadásból azt a nagyszerű áttörést, melylyel Litzmann tábornok a III. gárda gyaloghadosztálylyal Brzezinynél szétzúzta az átkarolással fenyegető oroszok vonalát és utolsó sebesültjét is megmentve, 12,000 orosz foglyot és 48 ágyut hozott magával. Ezen a napon megtanultuk nevét ismerni.

Mikor felvirult a gorlicei hajnal és az orosz mindenütt megverve, a Narev-vonalat is elvesztette, Litzmann tábornok volt az, ki 1915. augusztus havában a XXXX. tartalék hadtesttel megvívta Kovno bevehetetlennek hirdetett erődítményeit. Győzelemről győzelemre vezetve vitéz hadtestjét, egy hónappal később Litvánia fővárosát, Vilmát hódította meg. Ő volt az, ki 1916. évi augusztus—szeptember hónapokban akkori hadseregcsoportjával Wolhyniában feltartóztatta a rendkívül erős orosz támadásokat.

E fényes győzelmek után a legnagyobb örömmel és rendíthetetlen bizalommal fogadtuk hadsereg-csoportjának

határainkon való megjelenését. Kedves és szeretetreméltó egyéniségének jó híre már átjött a szomszéd Gyergyószentmiklósról, hol székelyeink rajongásig megszerették ritka előzékenységéért, széles látókörű, magas műveltségéért, jóságos emberszeretetéért és különösen a magyarok iránti nagybecsüléséért, melyben annyira ment, hogy megtanulta a nehéz, de édes magyar nyelvet, melylyel barátságosan megszólítja honvédjét úgy, mint a leg egyszerűbb székelyt.

Azok a fényes sikerek, amelyekről a Magyaros határhelygerinc és Sóllyomtár, valamint a szomszédos magaslatok elfoglalása alkalmával a március 8-án, 23-án és 27-én kiadott vezérkari jelentések megemlékeztek, az ő nevéhez fűződnek. Nyugodtak lehetünk, mert határaink védelme olyan kezekbe van letéve, hogy semmifele meglepetéstől tartanunk nem kell.

A kiváló német hadvezér ritka jubileumáról megemlékezett a német császár Ő Felsége is, ki meleg szavakkal üdvözölte őt. Ez alkalommal legteljesebb elismerése és kegyes hajlamának jeléül ünnepelték a Vörös Sas-rend I. osztályát a cserfalombbal és kardokkal adományozta.

A sok üdvözlő sürgöny között volt a Hindenburgé, Ludendorffé, József főherceg hadseregparancsnoké, a vezérkari főnöké, kik a legmegalobbb szavakkal fejezték ki a babérral koszoruzott kiváló hadvezérnek szerencsekívánataikat.

De nem volnánk igazságosak, ha nem emlékeznénk meg Litzmann tábornok egyik legértékesebb hadvezéri tulajdonságáról. Megható, amint a frontra induló menetzászlóaljokat felülvizsgálja, a legénységet megszólítja, felszerelését személyesen megvizsgálja és mily kedvetlenség és bosszuság fogja el, ha egyik-másik legényének egy kisebb felszerelési tárgya, például meleg ruhája hiányos. A tisztéknek mindig szigorúan lelkére köti, hogy vigyázzanak a katonák testi és lelki épségére: az életük nagy kincs, a lelkük pedig a katonabátorságának rugója. Mikor kimegy a lövészárokba, minden katonához van egy barátságos szava. Csak a minap dicsért meg egy honvédet, akinek meleg elismerését fejezte ki, kezét fogott vele, mert a fiu egymaga 56 muszkát fogott el.

A középponti hatalmak fényes harcéri sikereiket és győzelmeiket annak köszönhetik, hogy ilyen hadvezérei vannak, mint a mi Litzmann tábornokunk. A kiváló hadvezérek nevelik a hadseregeket és ápolják azok közszellemét. A jó hadvezér összeforr katonájával és akkor a siker nem maradhat el az idegek most folyó világháborújában.

Az oláh birók büntetése.

10-10 évi szigorított börtön.

Csikszereda, április 22.

Az oláh hordák kiverése után csakhamar a hatóságok tudomására jutott, hogy akadtak elvetemültek, akik az oláh hadsereg szolgálataiba szegődtek, az oláh katonai hatóságoknak hűségesküvet vagy fogadalmat tettek és emellett az elmenekültek vagyonát ellopták. A katonai és polgári igazságszolgáltatás sujtó keze kérelhetetlen szigorral utól éri most ezeket, hogy elrettentő példaként szolgáljanak mindenki előtt. A legocsmányabb bűnök ezek, melyeknek büntetése az akasztófa, legjobb esetben 10-20 évi börtön.

Alább közöljük a m. kir. kolozsvári honvéd hadosztálybíróóság 1277—1916. sz. ítéletének rendelkező részét, mely Sánta Illés csikmadéfalvi és Imre Mihály göröcsfalvi lakosokat az állam hadiereje ellen elkövetett bűntett miatt 10-10 évi börtönapokkal, kemény fekhelylyel és magánfogságba zárással súlyosbíttott súlyos börtönre ítéli.

Az ítélet rendelkező része így hangzik:

Vizsgálati fogságban levő Sánta Illés csikmadéfalvi születésű, illetőségű és lakos, 46 éves, gör. kath. vallású, nős, földműves és Imre Mihály aldoboji (Háromszék vármegye) születésű, göröcsfalvi (Csikmegye) illetőségű és lakos, 40 éves, ev. ref. vallású, nős, egy gyermek atyja, napszámos, polgári egyének vádlottakat bűnösöknek mondja ki a Kbt. 327. §-ába ütköző és 329. §. szerint minősülő, az állam hadiereje elleni bűntettben, melyet azáltal követtek el, hogy midőn 1916. évi szeptember hó vége körüli időben az ellenséges román csapatok Erdélyben Csikmegyének több községét megszállva tartották, mindketten az ellenséges román parancsnok kivánságára önként községi birói tisztet vállaltak, abbéli minőségükben esküt is tettek arra, hogy a román király irányában hűséggel viseltetnek és a meghagyáscknak mindenben eleget tesznek, midőn pedig ezt az el nem menekült lakoságnak tudtára adták, egyszersmind megfenyegették őket azzal, hogy a ki parancsnokaiknak nem engedelmessékedik, azt a román katonák által agyonlövetik, továbbá az ellenséges román csapatok részére erőszakkal különféle ingóságokat rekviráltak s ennél maguknak is anyagi előnyöket biztosítottak és pedig:

Sánta Illés vádlott, mint Csikmadéfalvának a román parancsnok által kinevezett községi birója a Vaslabán Peter által legeltetett körülbelül 1000 juhot és 11 szarvasmarhát, mely nyáj illetve csorda több madéfalvai illetve szentgyházafalusi gazdának tulajdonát képezte, polgári egyének és román katonák közreműködésével elhajtotta és a román parancsnok rendelkezésére bocsájtotta, ez alkalommal az ellenszegülő Vaslabán Péteret bántalmazta, a maga részére megtartott egy tehenet borjuval pedig csak akkor szolgáltatva vissza, amidőn a román csapatok saját haderőnk elől visszavonultak, ezenfelül az elmenekült Simon Istvánnak deszkáit és Meskó Jakabnak tűzfáját saját céljaira felhasználta s egy ideig idegen csikók, ökrök és juhok is birtokában voltak.

Imre Mihály vádlott, mint Göröcsfalvának a román parancsnok által kinevezett birója a fenti nyájból 150 drb juhot átvett és az el nem menekült lakosok között felosztott, két darabot magának is megtartott, egyes elmenekült lakosok tulajdonát képező 16 drb szarvasmarhát is az el nem menekült lakosok között felosztotta, Fekete Imre lelkésznek tűzfáját saját céljaira fordította, továbbá Máty

Ignácának 2 véka búzából örölt lisztjét a tulajdonos titkosan a császári katonákra vitte, a 70 éves Máté Ignácot román katonákkal hadi munkára vitte s ez alkalommal úgy nyilatkozott, hogy most megtanítja a bédós magyarokat oláh törvényre, mert nincs látni, aki a románokat visszabírta, most már románok vagyunk; Császár Józsefnét, aki saját csapataink kérésére feletti örömeinek adott kifejezést, maga elő ideje, Erdőgasszonynak nevezte, mire az ott jelen volt román csendőr nevezett asszonyt brutálisan bántalmazta és megöléssel fenyegette, Kósa Illésnek megparancsolta, hogy a faluban elrejtett dohányt és szeszt kutassa fel s ugyanakkor azt mondotta egy román katonának, hogyha Kósa Illés nem tesz eleget a felhívásnak, abban az esetben be kell kísértetni Szentdemokosra a román parancsnoksághoz s ott fébe lövetni, vádlott útjában azt hangosította, hogy ő a román látni, majd megtanítja a magyarokat oláh törvényre.

Ily módon tehát vádlottak az ellenséggel egyetértésbe bocsátkoztak, azzal a céllal, hogy ebből az ellenségre előny, saját hadi erőkre pedig hátrány háromljék, s ezért öket a Kbth. 829. §. büntetési tétele alapján, a 92. §. alkalmazása és a 25. §-hoz fűzött 2-ik megjegyzés figyelembe vétele mellett külön-külön 12 évi, havonként egy napl kenyér és víz melletti börtönnel, a börtönnapokon kemény fekhelyen és a büntetési idő 1, 12, 24, 36, 48, 60, 72, 84, 96, 106, 120. hónapjában magánfogságba zárással súlyosított súlyos börtönnel.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hír. Dr. Élthes Béla felcsiki járásorvos polgári állásába visszahelyeztetven, balesetéből és orvosi működését megkezdette. Rendel d. e. 8—10-ig, délután 2—3 óráig. Csikszereében, Apaffi Mihály-utca 7 szám alatti lakásán, dr. Fejér Antalné urnó házában.

— A királyné nevenapja. Folyó hó 27-én, Ő császári és királyi apostoli királyi Felsőgónok, Zita királynénak névnapja alkalomból ünnepélyes istentisztelet és katonai parádé lesz. A programm összeállításán most dolgoznak. Az ünnepélyen a polgári és katonai hatóságok testületileg vesznek részt.

— A belügyminiszter körútja. Sándor János belügyminiszter, Betegh Miklós és Kósa Miklós kíséretében újból bejárta a sokat szenvedett Székelyföldet. Vármegyékbe szombaton érkezett. Megjelent Csikszentmártonon, Csikszereében és Gyergyószentmiklóson. Városunkban a tisztviselők népes küldöttségét fogadta, panaszait meghallgatta és azok orvoslását kérésére befogadta. Vacsorára Litzmann táborok vendége volt.

— Hadikár-felvételek. Csikszereida városban hétfőn délelőtt a hadikár-felvévő bizottság megkezdte működését. Először a tisztviselők kárbejelentéseit tárgyalják. A sorrend a városküzára abc rendben naponként kifüggesztve van.

— Kinevezés. A belügyminiszter a jövőrelemadó I. fokú megállapítása, a vagyonadóknak, továbbá a természetes személyek és a jövőrelemadó fizetésére köteles jogi személyek hadinyereségadójának elsőfokú kivételére az 1917—1919. évek tartamára Csikszereida székelyföldi adófelosztási bizottság elnöke T. Nagy Imre kir. tanácsost kinevezte.

— Előléptetés. A király csicseri Csicsery Zsigmond ezredes és testőrőrnagyot vezérőrnaggyá léptette elő.

— Jön a VI. hadikölöcsön. Az osztrák-magyar jegybank főtanácsa e hó 26-án ülést tart, melyen a hatodik magyar és osztrák hadikölöcsön feltételeit vitatják meg.

— Az erdélyi kormánybizottság és a Visszatelepítő Bizottság Brassóban. Az erdélyi kormánybizottsági hivatal és az „Erdélyi Visszatelepítő Bizottság” a napokban útszéki székhelyét Marosvásárhelyről, illetve Kolozsvárról Brassóba.

— Megszűnik a szerdai hústalan nap. A hivatalos lap közli a kormányrendeletet, mely a keddi napra elrendelt vágási és a szerdai napra elrendelt húsfogyasztási tilalmat megszünteti.

— Kormányrendelet a tejárak maximumáról. A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent rendeletben a kormány lépcsőzetesen megállapítja a tej árának maximumát. E szerint a termelő és fogyasztó közötti

viszonylatban házhoz szállítva kis és nagyközségekben 54 fillér, rendezett tanácsú városokban szintén 54 fillér, törvényhatósági joggal felruházott városokban 58 fillér, Budapesten 60 fillér a tej ára. A rendelet megállapítja a tehén és juhtejből készült sajt, juhtúrónak is a maximális árát. A rendelet életbe lépett.

— Kitüntetések. A király Arz Arthur vezérkari főnöknek és Rohr vezérezredes, hadseregparancsnoknak a bárói méltóságot, Csánády Frigyes gyalogsági tábornok, hadtestparancsnoknak a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— Királyunk a székelyekről. A király a legutóbbi budapesti tartózkodása alatt, többek közt a református egyház küldöttségét fogadta és Boér Elek erdélyi főgondnok előtt ezeket mondta — Erdélyről szólva: A székelyeket jól ismerem, hisz erdélyi parancsnok voltam. Jól verkedtek, kitűnő katonák, különösen a 82-esek. A felség magasztalva szölt a 82-ösök és 24-es honvédek hőstetteiről.

— P. Mikó Ilka temetése. Pauszné Mikó Ilka temetése az imponzás részvét megható megnyilvánulásával hétfőn délután Csiksomlyón a Szent Ferenc-rendiek kegytemplomában ment végbe. A vármegye közszeregetben és köztisztviselőiben álló nagyszonyra virágerdőben tette meg hosszú utját Budapestről hón szeretett szülőföldjére, honnan az orvtámadó ellenség menekülni kényszerítette. Az őszinte szeretetnek és ragaszkodásnak megható megnyilvánulását láttuk, midőn a zivataros, sáros időben városunk és a szomszéd községek, ezek között is főleg Zsögöd község közönsége gyalog tette meg a több kilométeres utat, hogy az elhunyt nagyszony végbucsjánál jelen lehessenek. Gyönyörű koporsóban pihent Mikó Ilka, az élő virágkoszorúk nagy tömegével körülveve. Adott jó lelke halhatatlan lett, fáradt teste megtért őseihez. A temetési szertartást Bálint Lajos főesperes fényes segédlettel végezte. A temetésen résztvettek az összes hivatalok testületileg. Ott láttuk Gyalóky Sándor főispánt, Fejér Sándor alispánt, Bigner József kir. törvényszéki elnököt, Szacsavay Imre vezető kir. járásbíró, dr. Ujfalusi Jenő polgármestert az összes tisztviselőkkel. Gondolatban és együttérzésben pedig ott voltak mindazok, akik távoli idegenben hallották meg a megrendítő gyászt, de a temetésen részt nem vehettek. A legmélyebb igaz részvét nyilvánult meg Mikó Bálint belső titkos tanácsos, vármegyénk hosszú időn át volt főispánja iránt, ki az elhunyt nagyszonyban nővérét veszítette el. Elhunytáról az alábbi gyászjelentést adta ki:

Csikszögödi Mikó Bálint v. b. t. t., Csik vármegye nyug. főispánja, a főrendiház tagja úgy a maga, mint nővére csicsókereszturi özv. Torma Imréné szül. csikszögödi Mikó Berta s ennek leánya Mária dezeri báró Rudnyánszky Józsefné, férje dezeri báró Rudnyánszky József és fiai Sándor és Imre, továbbá az összes rokonság nevében fájdalomtól megtörtén jelent a legjobb nővér, nagynéne, dédnéne és rokon özv. ohabalungai Pausz Józsefné csikszögödi Mikó Ilkának a II. oszt. Erzsébet-rend tulajdonosának élte 82-ik évében Budapesten, folyó hó 18-án reggel fél 7 órakor, a haldoklók szentségének felvétele után, végegyengülésben történt gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemei Budapesten (Országház XVII. sz. a. kapu) folyó hó 20-án délután 4 órakor beszenteltetvén, Csiksomlyóra fognak szállítatni és ott a boldogult szülői hamvai mellé fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat Budapesten a lipótvárosi plebániatemplomban folyó hó 21-én délelőtt fél 11 órakor, Csiksomlyón a később meghatározandó időben fog az egek Urának bemutatni. Budapest, 1917. évi április hó 18-án Az örök világosság fényeskedjék neki!

— Kitüntetés. Solymosy Károly 23. honvédegyalozredbeli őrmester az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem eszalagján kapta, kinek ez már a második kitüntetés.

— Hirdetmény. Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy azoknak az áruknak felvétele és továbbítása iránt, amelyek a mai viszonyok között egyáltalán szállíthatók, a szükséges intézkedéseket megtettük. Hogy mely áruk szállíthatók, arra nézve á. omásunk az érdeklődő szállító feleknek készséggel adnak felvilágosítást. Figyelmeztetjük a t. szállító közönséget, hogy a kijelölt árukon kívül egyéb áruk szállítására sem az állomások, sem az üzletveze-

tőségek, sem az igazgatóság és a katonai hatóságok engedélyeket egyelőre nem adhatnak. Teljesen céltalan tehát, ha a szállító közönség ilyen kérelmekkel nevezett hivatalokhoz fordul. Budapest, 1917. évi március hóban. A m. kir. államvasutak igazgatósága.

— Elveszett folyó hó 21-én délután egy öt éves sárga kanca, homlokán fehér csillag, előhám-, ablakos kantár- és francia gyeplővel. Aki megtalálja vagy nyomra vezet, illő jutalomban részesítem. Cseh István mészáros és hentes Csikszereida.

— Köszönetnyilvánítás. A világháború forgatagában idehelyezett zsidó hitű katonák az eltöltött izraelita ünnepek alkalmával azon nemes és áldozatkész szolgálatukért őszinte és leghálásabb köszönetüket tolmácsolják dr. Harmat Leó kórházi főorvos urnak, ugy Völlin Ferenc cs. és kir. főhadnagy urnak azon fáradozásukért, melyeket az ünnep megtartása érdekében elkövettek. Azonkívül Widerné öngyászának valamint Gicza Rózsika kisasszonynak, kik önfeláldozásukkal és izletes főszjeikkel kedveskedtek az ünnep megtartása érdekében a zsidó hitű katonáknak. Kívánjuk az ég áldását rájuk és fogadják érte a leghálásabb köszönetünk nyilvánítását. Csikszereida. Az egybegyűlt zsidó katonák nevében: Haan Jenő őrmester, Klein Árpád szakaszvezető, Weisz Lipót tizedes, Farkas Márton tizedes.

Szám: 91—1917. R.

Feladasi hirdetmény.

A csikjenőfalvi közbirtokosság, Csikjenőfalva községhezánál, 1917. évi május hó 14-én délelőtt 11 órakor kezdődő zárt irasbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyaláson eladja a tulajdonát képező Csikmadaras II. határrészben Naskalat patakában fekvő mintegy 200—300 m²-t kitevő szeldöntött lucfenyő fatömegét.

A szeldöntött fatömeg a Csikszentdomokos vasúti állomástól és a gőzfürésztől mintegy 15 klm.-nyire fekszik, amelyből 8 klm. jókarban tartott megyei ut, 7 klm. nagyobb részt csak téli szállításra alkalmas erdei ut.

Kikiáltási ár a helyszínén m²-kint 5, azaz öt korona.

Bánatpénz 200 korona. Kihasználási idő 1 év.

Az árverési feltételek alulirt m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, vagy bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kikiáltási áron alul eladás nem történik.

Csikszereida, 1917. évi április hó 25-én.

Szépvízi m. kir. járási erdőgondnokság.

Jegyző urak figyelmebe! Az összes felmentési nyomtatványok kaphatók Vákar L. könyvkereskedésében, Csikszereidában.

NAGY FERENCZ csikszereidai kereskedő üzletet Apaffi Mihály-utca 19. szám alatt (Pototzky Márton ur házában) megnyitotta. Ablaküvegezést elfogad mérsékelt árral.